

rækker" og „repræsentative Undersøgelsesmetoder“; det er ganske tydeligt, at en smukkere Afrunding af Bogen derved er opnaaet.

Omend dette, i Sammenligning med Omtalen af første Udgaves Kap. V (nærv. Tidsskr., Aarg. 1920, S. 403), noget ændrede Syn ogsaa kan bero paa, at de Synspunkter, der laa til Grund for nævnte Omtale, ikke har holdt sig helt uforandrede i de foreløbne Aar, medfører den Afgrænsning, Forf. nu som før har givet sin Opgave, stadigt, at Statistikens inderste Væsen trods Forbedringerne ikke ret udfolder sig i dette Kapitel, hvor man ellers vilde vente det. For mange Sider er nu ogsaa anvendt paa Omtalen af Sammenligning af Rækker ved Hjælp af saadanne „mekaniske“ Midler, som grunder sig paa sammenhørende Leds Differensfortegn eller af Nummerering af Leddene o. s. v., hvad der ikke bidrager til at fremhæve de karakteristiske Linier i Statistikens Træk. Hverken dette eller den lidt mangelfulde Korrekturlæsning hindrer dog, at Bogens Nytte er utvivlsom; den kan anbefales de mange, i hvis Lod det falder at beskæftige sig med statistiske Arbejder, og som hverken har Tid eller Lejlighed til at inklude sig paa et større Studium af Statistikens teoretiske Problemer.

H. Cl. Nybølle.

JOHS. REUMERT: *Den handelsgeografiske Betydning af Københavns Beliggenhed*. Tillægshæfte til „Geografisk Tidsskrift“ 1929, 127 Sider.

Ovennævnte Afhandling er en prisbelønnet Besvarelse af den af det Kgl. Danske Geografiske Selskab i 1926 udsatte Prisopgave.

Skriftets første Afsnit stiller ret store Krav til Læseren med Hensyn til rent historiske Kundskaber; man maa her tro den svært belæste Forfatter paa hans Ord og lade sig belære af den korte, klare Fremstilling af „Østersølandenes Handel gennem Tiderne“, „De danske Farvande og Kyster og deres Besejling gennem Tiderne“ og „Øresundsomraadets Anthropogeografi“.

Med en næsten helbefaren Mands Ord skildrer Reumert de danske Farvandes og Kysters Besejlingsforhold; og Skildringen af Indsejlingen til København ved Nattetid kunde en Sømand og Lyriker i een Person næppe have givet bedre.

I „Øresundsomraadets Anthropogeografi“ beskrives Bundrelieffet i Øresund, Kystlinien, Strømmens Betydning og den handelsgeografiske Betydning. I ganske korte Træk behandles Østkystbyernes Historie: Helsingborg, Helsingør, Landskrona,

rækker" og „repræsentative Undersøgelsesmetoder“; det er ganske tydeligt, at en smukkere Afrunding af Bogen derved er opnaaet.

Omend dette, i Sammenligning med Omtalen af første Udgaves Kap. V (nærv. Tidsskr., Aarg. 1920, S. 403), noget ændrede Syn ogsaa kan bero paa, at de Synspunkter, der laa til Grund for nævnte Omtale, ikke har holdt sig helt uforandrede i de foreløbne Aar, medfører den Afgrænsning, Forf. nu som før har givet sin Opgave, stadigt, at Statistikens inderste Væsen trods Forbedringerne ikke ret udfolder sig i dette Kapitel, hvor man ellers vilde vente det. For mange Sider er nu ogsaa anvendt paa Omtalen af Sammenligning af Rækker ved Hjælp af saadanne „mekaniske“ Midler, som grunder sig paa sammenhørende Leds Differensfortegn eller af Nummerering af Leddene o. s. v., hvad der ikke bidrager til at fremhæve de karakteristiske Linier i Statistikens Træk. Hverken dette eller den lidt mangelfulde Korrekturlæsning hindrer dog, at Bogens Nytte er utvivlsom; den kan anbefales de mange, i hvis Lod det falder at beskæftige sig med statistiske Arbejder, og som hverken har Tid eller Lejlighed til at inklude sig paa et større Studium af Statistikens teoretiske Problemer.

H. Cl. Nybølle.

JOHS. REUMERT: *Den handelsgeografiske Betydning af Københavns Beliggenhed*. Tillægshæfte til „Geografisk Tidsskrift“ 1929, 127 Sider.

Ovennævnte Afhandling er en prisbelønnet Besvarelse af den af det Kgl. Danske Geografiske Selskab i 1926 udsatte Prisopgave.

Skriftets første Afsnit stiller ret store Krav til Læseren med Hensyn til rent historiske Kundskaber; man maa her tro den svært belæste Forfatter paa hans Ord og lade sig belære af den korte, klare Fremstilling af „Østersølandenes Handel gennem Tiderne“, „De danske Farvande og Kyster og deres Besejling gennem Tiderne“ og „Øresundsomraadets Anthropogeografi“.

Med en næsten helbefaren Mands Ord skildrer Reumert de danske Farvandes og Kysters Besejlingsforhold; og Skildringen af Indsejlingen til København ved Nattetid kunde en Sømand og Lyriker i een Person næppe have givet bedre.

I „Øresundsomraadets Anthropogeografi“ beskrives Bundrelieffet i Øresund, Kystlinien, Strømmens Betydning og den handelsgeografiske Betydning. I ganske korte Træk behandles Østkystbyernes Historie: Helsingborg, Helsingør, Landskrona,

Malmø, Køge, Skanør-Falsterbo, Stege, Borre, Stubbekøbing m. m. Sild og Salt var ældre Tiders vigtigste Handelsvarer, Sild ikke mindst for de sjællandske Byer. Forfatterens Rids af Københavns Udvikling synes i al sin Korthed at være fortrinlig.

Økonomen føler sig unægtelig mest hjemme i Hæftets to sidste Afsnit, der behandler „Københavns handelsgeografiske Betydning i 1925“ og „Kielerkanalen og Øresund“. Her kan man nemlig bolte sig i grafiske Fremstillinger og Trafikkort, anstille interessante Betragtninger om, hvorvidt og hvornaar og fra hvilket Punkt i Verdenshavene omtrent det for en Skibsfører vil være rimeligt og forsvarligt at tænke lidt paa København istedetfor f. Eks. paa Hamborg o. s. v. Det er en hel Fornøjelse at stifte Bekendtskab med de mange Faktorer, der maa tages Hensyn til ved en Bedømmelse af, hvorvidt Skibe bør benytte Skagerakvejen eller Kielerkanalen.

Det er i et og alt et tankevækkende Arbejde. Dog kunde maaske Skyggesiderne ved Københavns Havn i Sammenligning med andre Havne have været fremdraget noget mere. Der tænkes her f. Eks. ikke paa Landfærdselens Ventelider ved Broerne; thi denne Vanskelighed lider Skibene jo mindre under; men hvem der har hørt de utallige Kuske skænde nede paa den altfor optagne Kvæsthusbro i Formiddagstimerne, eller hvem der f. Eks. har hørt Skipperne anke over, at de i „Jernhavnen“ maa vente paa at faa tildelt Losseplads for deres Mursten, den kunde godt lide at høre lidt om Ekspeditions-vanskelighederne i al Almindelighed hos os og i fremmede konkurrerende Havne. Men maaske falder saadanne Under-søgelser lidt udenfor Rammerne.

Mads Iversen.